

امکان‌سنجی

آموزش همراه با تولید

در هنرستان‌های

کاردانش‌پسرانه

شهرستان اسلامشهر

اشاره

آموزش نیروی انسانی ماهر و توانمند یکی از وظایف نظام تعلیم و تربیت و یکی از اهدافی است که برنامه‌ریزان آموزشی در طراحی برنامه‌ها به آن توجه ویژه‌ای دارند. یکی از اهداف اصلی رشته‌های فنی و حرفه‌ای آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازار کار به نیروی جوان و مستعدی است که می‌باید موتور محرکه اقتصاد و صنعت باشند و در آینده در فعالیت‌های صنعتی و بازار کار مشغول شوند، تطابق هر چه بیشتر این آموزش‌ها با نیازهای بازار کار شاخص مهم موفقیت نهادها و مراکز آموزشی مزبور است.

پیشینه تحقیق

منظور از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این مقاله آموزش‌هایی است که در شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش ارائه می‌شوند. شاکری و همکارانش (۱۳۹۸)، در پژوهشی با عنوان «ارائه الگوی تناسب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با

کلیدواژه‌ها:

امکان‌سنجی، آموزش تولیدمحور، هنرستان کاردانش، زیرساخت‌های سخت‌افزاری، نیروی انسانی متخصص

نیازهای بازار کار از دیدگاه صاحبان صنایع شهر یزد براساس نظریه داده‌بنیاد»، به این نتیجه رسیدند که با استفاده از راهبردهای نیازسنجی، مشارکت ذی‌نفعان، آموزش مربیان، همکاری‌های داخلی و خارجی، آینده‌پژوهی شغلی، آمایش سرزمینی و برنامه‌ریزی، آشنایی کارآموزان با بازار کار، و مشاوره و هدایت شغلی، می‌توان تناسب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار را محقق کرد. نتایج پژوهش جلیلیان و همکارانش (۱۳۹۶) نشان دادند، بین عملکرد موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با وضعیت مطلوب (نیازها و محورهای آموزش شناسایی شده دارای اولویت) شهرستان خرمشهر، انطباق وجود ندارد.

سپه‌پناه و همکارانش (۱۳۹۴) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که شاخص اشتغال در بخش صنعت، پس از گذراندن دوره‌های مهارتی و کسب شغل به ۲۷/۳۳ درصد رسیده است. همچنین مشخص شد که ۲۹/۶۸ درصد از مشاغل کسب‌شده پس از دوره، ارتباط کاملی با دوره مهارتی داشته است.

حرکت نکند، در عمل آموزش‌ها تئوری خواهند بود که جدا از نیازهای بازار خواهند بود و فاصله بین آموزش و صنعت همچنان وسیع خواهد ماند. اهداف کلان شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش، مانند ایجاد زمینه مناسب برای هدایت دانش‌آموزان به سمت اشتغال و ترویج و تقویت کار گروهی، جز در سایه فعالیت‌های تولیدمحور تحقق نخواهند یافت. پژوهش حاضر به دنبال آن است که این میزان تحقق‌پذیر بودن آموزش‌های طرح تولیدی کردن و ارائه خدمات در هنرستان‌های کاردانش پسرانه شهرستان اسلامشهر را بررسی کند و به شناسایی مزایا و معایب، و فرصت‌ها و تهدیدهای آن بپردازد.

مبانی نظری آموزش‌های مهارتی

از ضرورت‌ها و الزامات رشد و توسعه اقتصادی، برخورداری از نظام آموزشی کارآمد برای ایجاد مهارت‌های لازم در نیروی کار و پرورش سرمایه انسانی است. در این میان، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تلفیقی است از علم، فن و هنر که نقش بسیار مهمی در تأمین نیروی انسانی کارآمد ایفا می‌کند و مضمونی توسعه‌ای دارد.

هدف از این آموزش‌ها افزایش توانایی‌های دانش، مهارت و قدرت درک افراد و انجام مطلوب‌تر کار در محدوده وظایف شغلی است. از آنجا که موضوع بیکاری یکی از مهم‌ترین مسائل و مشکلات جهان است و در کشورهای در حال توسعه با توجه به عدم توازن ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی سهم بیشتری را در توسعه دارد و با توجه به اینکه یکی از دلایل بیکاری در کشور فقدان مهارت‌های مورد نیاز بازار کار از سوی جویندگان کار است، انتظار می‌رود «سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای» با ارائه آموزش‌های مهارتی بتواند نقش بسزایی در کاهش میزان بیکاری ایفا کند. زیرا آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از نشئت گرفته از خصیصه‌های بازار کار و اوضاع اقتصادی کشور برخوردارند و به ایجاد مهارت‌های لازم در افراد برای توانایی احراز مشاغل می‌پردازند. این آموزش‌ها هم مهارت‌های خاص مورد نیاز صنعت و هم مهارت‌های عمومی بازار کار را فراهم می‌سازند و همچنین برای شاغلینی که به دلیل تغییرات فناوری دچار کاهش کارایی می‌شوند، امکان به‌روز شدن و تکمیل مهارت را فراهم می‌کنند. لذا به این نوع آموزش‌ها به عنوان ابزاری برای

سلیمی (۱۳۹۳) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای موفق شده‌اند نقش به‌نسبت موفقی در پرورش نیروی کار ماهر یا همان تولید سرمایه انسانی و تربیت نیروی انسانی خوداشتغال و کارآفرین داشته باشند و می‌توانند ابزار و راهکار اصلی تولید، توسعه و بهسازی سرمایه انسانی باشند.

زیلیج (۲۰۱۸) در پژوهش خود «تأثیر اصلاحات آموزشی اجراشده در سال‌های ۷۶-۱۹۷۵ و ۷۸-۱۹۷۷ در کرواسی را بر پیامدهای آموزشی و بازار کار بررسی کرد. نتایج حاکی از آن است که اصلاحات بر انتظارات افراد از بازار کار تأثیر مثبتی نداشته است.

عسگری (۲۰۱۳) در پژوهشی با عنوان «نقش آموزش در بازاریابی صنعت بیمه» دریافت: آموزش تنها مزیت رقابتی پایدار در شرکت‌هاست. محصولات قابل کپی هستند، خدمات را می‌توان نسخه‌برداری کرد، و حتی فرایندها را می‌توان تقلید کرد، اما در ابداعاتی که نتیجه آموزش کارکنان است، تقلیدی وجود ندارد. چنانچه شرکتی سریع‌تر از رقبای خود، مشغول آموزش کارکنانش باشد، می‌تواند از آن‌ها پیشی بگیرد و پیشتاز باقی بماند.

ابراهیم روابده^۱ (۲۰۱۰)، در پژوهشی با عنوان «رابطه بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و اشتغال در کشورهای کمتر توسعه‌یافته (اردن و عمان)» به این نتیجه رسید که با وجود افزایش تعداد دانشگاه‌ها در طول چند دهه گذشته که به افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان منجر شد، نرخ بیکاری هنوز هم بالاست و به بیشتر از ۱۴ درصد رسیده است.

سازمان‌های موفق دارای رهبرانی واقعی و مشتری‌گرایند. این سازمان‌ها که رویکرد سیستمی به مدیریت در آن‌ها حاکم است، به‌طور مداوم در حال بهبودند. در این شرایط، تمام افراد سازمان در موفقیت سهیم‌اند و بر مبنای تجزیه و تحلیل اطلاعات تصمیم می‌گیرند. به علاوه، داشتن درک درستی از نیازها، علاقه‌ها و خواست‌های مشتریان به آنان کمک می‌کند محصولات تولید کنند که در بازار با اقبال روبه‌رو شوند. ارائه آموزش‌های تولیدمحور که با هدف ارتقای کیفیت تولید و با نگاهی به بازار فروش صورت می‌گیرند، یکی از ضرورت‌هایی است که نظام آموزشی، به‌خصوص در شاخه کاردانش و فنی و حرفه‌ای به دنبال آن است. اگر راهبرد ترسیمی برای برنامه‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای بدین سوی

یکی از اهداف اصلی رشته‌های فنی و حرفه‌ای آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازار کار به نیروی جوان و مستعدی است که می‌باید موتور محرکه اقتصاد و صنعت باشند و در آینده در فعالیت‌های صنعتی و بازار کار مشغول شوند

مقابله با بیکاری، به ویژه بیکاری ساختاری که ناشی از تغییرات در اقتصاد جهانی است، نگرینسته می‌شود. در واقع خصیصه این نوع آموزش‌ها نوعی پرورش کارآفرین است، به این معنی که افراد پس از کسب مهارت و قادر خواهند بود که فرصت‌های شغلی مناسبی را به دست آورند و یا در نهایت فرصت شغلی ایجاد کنند [خنیفر و همکاران، ۱۳۹۶]. این گونه آموزش‌ها از نقش و تأثیرگذاری اقتصادی - اجتماعی مهمی برخوردارند، چرا که معرف نوع مهمی از سرمایه‌گذاری در منابع انسانی‌اند و با فراهم آوردن زمینه‌های ارتقای دانش، نگرش و مهارت‌های مورد نیاز بازار کار و اشتغال در زمینه‌های گوناگون، به توسعه اقتصادی کمک می‌کنند.

از این رو، محور بودن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای که فرایند یادگیری فراگیرندگان را از طریق محیط‌های کار برای آن مراکز و در درون آن‌ها طراحی و اجرا می‌کند و محتوای آموزش‌ها را با تغییرات و پیشرفت‌های حوزه فناوری و به تبع آن در کارکرد نهادهای اقتصادی جامعه هماهنگ می‌سازد، سبب شده است که این آموزش‌ها یکی از عناصر کلیدی برای تحقق پیشرفت‌های اقتصادی به حساب آیند و از جمله عوامل مؤثر در موفقیت کشورهای توسعه‌یافته تلقی شوند. چرا که آموزش نظری هم‌گام با کار عملی موجب تربیت نیروی انسانی خلاق و فعال می‌شود. همچنین این نیروها با نفوذ در جامعه سبب به‌کارگیری بخش عظیمی از نیروهای غیرخلاق می‌شوند [پیشین].

آموزش‌های مهارتی همراه با تولید

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مجموع آموزش‌های عملی و علمی است که هدف آن ایجاد شرایط لازم برای کسب دانش و ایجاد نگرش و پرورش مهارت هنرجویان به منظور احراز شغل و یا ارتقای مهارت است. امروزه ارتباط بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارایی اقتصادی بر کسی پوشیده نیست. اهمیت این آموزش‌ها در افزایش توان دسترسی افراد به کار و یا خوداشتغالی و مشارکت در جامعه از طریق فعالیت‌های اقتصادی کاملاً به اثبات رسیده است [دوستی و همکاران، ۱۳۹۲].

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به منظور ارتقای دانش افراد و ایجاد مهارت‌های لازم و به فعلیت درآوردن استعدادهای بالقوه طراحی شده و حاصل آن دانش آموختگانی است که با احراز مشاغل در

فعالیت‌های تولیدی، صنعتی و خدماتی، افزایش کمی و کیفی محصول و بهره‌وری را موجب خواهند شد. این آموزش‌ها آماده‌سازی نیروی انسانی ماهر را برای بخش‌های گوناگون اقتصاد کشور بر عهده خواهند داشت [پیشین].

پرسش‌های پژوهش

۱. آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ زیرساخت‌های سخت‌افزاری وجود دارد؟
۲. آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ منابع مالی و پشتیبانی وجود دارد؟
۳. آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ محتوایی وجود دارد؟
۴. آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ نیروی انسانی وجود دارد؟

روش‌شناسی پژوهش (الف) روش تحقیق:

این پژوهش از حیث هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌های مورد نیاز، از نوع تحقیقات توصیفی - پیمایشی است. «توصیفی» به این دلیل که درصدد شناخت هر چه بیشتر و بهتر امکانات و منابع، و وضعیت آمادگی موجود در هنرستان‌های پسرانه کاردانش شهرستان اسلامشهر، و «پیمایشی» به این دلیل که درصدد بررسی دیدگاه‌های مدیران هنرستان‌ها، معاونین فنی و معاونین آموزشی، سرپرستان بخش‌ها و هنرآموزان، از طریق تجزیه و تحلیل پاسخ به پرسش‌ها به منظور شناسایی وضعیت هنرستان‌های کاردانش از نظر آموزش‌های تولیدمحور است. اطلاعات مورد نیاز این پژوهش از طریق پرسش‌نامه محقق‌ساخته گردآوری شد و با استفاده «آزمون خی‌دو» مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

(ب) جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری:

جامعه آماری تحقیق شامل تمامی کادر آموزشی و اجرایی هنرستان‌های کاردانش پسرانه شهرستان اسلامشهر بود که تعداد کل کادر آموزشی و اجرایی

استقرار نظام

آموزش مبتنی بر

تولید (تولیدمحور)

در هنرستان‌های

کاردانش پسرانه

اسلامشهر، از لحاظ

زیرساخت‌های

سخت‌افزاری، منابع

مالی و پشتیبانی

امکان‌پذیر

است، اما از لحاظ

محتوایی و نیروی

انسانی متخصص

ممکن نیست

از ضرورت‌ها و

الزامات رشد و

توسعه اقتصادی،

برخورداری از

نظام آموزشی

کارآمد برای ایجاد

مهارت‌های لازم در

نیروی کار و پرورش

سرمایه انسانی

است

پرسش دوم: آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ منابع مالی و پشتیبانی وجود دارد؟
برای بررسی این فرضیه از آزمون خی دو استفاده شد.

نتیجه حاصل نشان می‌دهد که مقدار خی دو محاسبه شده $43/870$ با درجه آزادی ۳ و در سطح خطاپذیری $0/01$ بیشتر از خی دو جدول ($11/34$) است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تفاوت بین فراوانی‌های مشاهده شده و مورد انتظار معنی‌دار است. یعنی امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ منابع مالی و پشتیبانی وجود دارد.

پرسش سوم: آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ محتوایی وجود دارد؟
برای بررسی این فرضیه از آزمون خی دو استفاده شد.

نتیجه حاصل نشان می‌دهد که مقدار خی دو محاسبه شده $8/44$ با درجه آزادی ۳ و در سطح خطاپذیری $0/01$ بیشتر از خی دو جدول ($11/34$) است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تفاوت بین فراوانی‌های مشاهده شده و مورد انتظار معنی‌دار نیست. یعنی امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ محتوایی وجود ندارد.

پرسش چهارم: آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ نیروی انسانی وجود دارد؟
برای بررسی این فرضیه از آزمون خی دو استفاده شد.

نتیجه حاصل نشان می‌دهد که مقدار خی دو محاسبه شده $5/017$ با درجه آزادی ۳ و در سطح خطاپذیری $0/01$ بیشتر از خی دو جدول ($11/34$) است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تفاوت بین فراوانی‌های مشاهده شده و مورد انتظار معنی‌دار نیست. یعنی امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ نیروی انسانی وجود ندارد.

آن‌ها به ۲۱۴ نفر (اعم از مدیران، معاونان، هنرآموزان و دبیران درس‌های عمومی) می‌رسد. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و با استفاده از «فرمول کوکران»، ۱۳۷ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند.

ج) روش جمع‌آوری اطلاعات:

اطلاعات مورد نیاز این پژوهش از طریق پرسش‌نامه محقق‌ساخته گردآوری شد. ابتدا از طریق کتاب‌ها، مجله‌ها و مقاله‌های الکترونیکی به بررسی سوابق و مطالعات نظری و تجربی، امکان‌سنجی و استقرار آموزش همراه با تولید در داخل و خارج پرداخته شد و به میزان آمادگی‌های لازم در خصوص منابع مالی، تجهیزات و زیرساخت‌ها، قوانین و ... که در مقالات بیان شده بودند، بررسی شد. سؤالات پرسش‌نامه پس از کسب آگاهی در زمینه مذکور تهیه شدند.

د) ابزار:

ابزار جمع‌آوری اطلاعات «پرسش‌نامه امکان‌سنجی آموزش همراه با تولید» بوده که محقق ساخته است و چهار مؤلفه دارد: زیرساخت‌های سخت‌افزاری، منابع مالی و پشتیبانی، منابع محتوایی، و نیروی انسانی. مقیاس نمره‌گذاری در این پرسش‌نامه «طیف پنج‌نمره‌ای لیکرت» است که برای خیلی کم نمره ۱، کم نمره ۲، متوسط نمره ۳، زیاد نمره ۴، و خیلی زیاد نمره ۵ لحاظ شد.

یافته‌های پژوهش

پرسش اول: آیا امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ زیرساخت‌های سخت‌افزاری وجود دارد؟
برای بررسی این فرضیه از آزمون خی دو استفاده شد.

نتیجه حاصل نشان می‌دهد که مقدار خی دو محاسبه شده $61/643$ با درجه آزادی ۳ و در سطح خطاپذیری $0/01$ بیشتر از خی دو جدول ($11/34$) است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تفاوت بین فراوانی‌های مشاهده شده و مورد انتظار معنی‌دار است. یعنی امکان استقرار نظام آموزشی همراه با تولید در هنرستان‌های کاردانش پسرانه اسلامشهر از لحاظ زیرساخت‌های سخت‌افزاری وجود دارد.

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به منظور ارتقای دانش افراد و ایجاد مهارت‌های لازم و به فعلیت در آوردن استعدادهای بالقوه طراحی شده و حاصل آن دانش‌آموختگانی است که با احراز مشاغل در فعالیت‌های تولیدی، صنعتی و خدماتی، افزایش کمی و کیفی محصول و بهره‌وری را موجب خواهند شد

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصل از بررسی سؤالات تحقیق حاکی از آن است که امکان استقرار نظام آموزش مبتنی بر آموزش همراه با تولید در هنرستان‌های کار دانش پسرانه شهرستان اسلامشهر، از لحاظ زیرساخت‌های سخت‌افزاری، منابع مالی و پشتیبانی وجود دارد. نتیجه حاصل در این قسمت، با نتایج تحقیقات شاکری و همکارانش (۱۳۹۸) و زلیچ (۲۰۱۸) هم‌خوانی دارد. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، هنرستان‌های کار دانش به‌راحتی قادرند، زیرساخت‌های سخت‌افزاری و منابع مالی و پشتیبانی را فراهم کنند تا از این طریق امکان آموزش طرح تولیدی کردن و ارائه خدمات در هنرستان‌های کار دانش مهیا شود. اما به لحاظ نیروی انسانی متخصص نتایج حاصل از بررسی پرسش‌های تحقیق حاکی از آن است که امکان استقرار نظام آموزش مبتنی بر طرح تولیدی کردن و ارائه خدمات در هنرستان‌های کار دانش پسرانه شهرستان اسلامشهر وجود ندارد. نتایج این تحقیق با تحقیقات جلیلیان و همکارانش (۱۳۹۶)، سلیمی (۱۳۹۳)، عسگری (۲۰۱۳) و ابراهیم روابده (۲۰۱۰) هم‌خوانی دارد.

هر قدر برودندها با ویژگی‌ها و مختصات مورد نیاز نظام تقاضا، از نظر کمیت و کیفیت، تناسب بیشتری داشته باشد، فرایند گذار از هنرستان به دنیای کار روند مناسب‌تری خواهد داشت. وضعیت گذشته و حال نظام آموزش و پرورش در ایران نشان می‌دهد که این نهاد عموماً در برابر فشارهای اجتماعی - سیاسی و تقاضا برای آموزش، منفعلانه عمل می‌کند. لذا فرایند آموزش و تربیت به گونه‌ای رقم می‌خورد که دانش‌آموختگان و برودندهای نظام آموزش و پرورش، حتی با فرض آنکه درک و فهم درستی از موضوعات و مفاهیم مورد آموزش داشته باشند، قادر نیستند از آموخته‌های خود در محیط اشتغال و بازار کار بهره بگیرند. کارفرمایان همواره از عملکرد و توانمندی آن‌ها گله و شکایت دارند، زیرا نقش منفعلانه آموزش و پرورش سبب شده است که برنامه‌ریزی درسی و آموزشی بر مبنای امکانات موجود و در اختیار آموزش و پرورش طراحی شود و به اجرا درآید. در بسیاری از کشورها واحدهای درسی و آموزش مهارت‌های اصولی در دبیرستان‌ها ارائه می‌شود. دانش‌آموزانی که به هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای می‌روند، مهارت‌هایی را فرا می‌گیرند که سرانجام مسیر شغلی آن‌ها را تعیین می‌کند. در واقع، برنامه

آموزش حرفه‌ای بر همان شیوه استاد - شاگردی و آموزش در کارگاه مبتنی است که فرد زیر نظر استاد، فن یا حرفه‌ای را می‌آموزد [حسین‌زاده، ۱۳۹۱].

بر مبنای مطالعات و تجربیات نگارنده که چندین سال است در هنرستان‌های کار دانش و فنی و حرفه‌ای به تدریس مشغول و مشکلات هنرستان، دغدغه فکری اوست، اظهار می‌شود که چون شرط معدل برای ورود به هنرستان وجود ندارد، اکثر صندلی‌های هنرستان‌ها را دانش‌آموزانی پر کرده‌اند که از روی ناچاری و اجبار به دلیل سطح بسیار پایین نمره‌ها در سال‌های گذشته و بنیه علمی ضعیف، و همچنین بدون علاقه و استعداد انجام کارهای مهارتی، وارد هنرستان شده‌اند. از این رو به تدریج در طول سال‌ها، این باور و نگرش در بیشتر دانش‌آموزان و والدین آنان به وجود آمده که هنرستان جای دانش‌آموزان ضعیف است. همین باور به صورت فرهنگ سازمانی در میان مسئولان امر و مدیران مدارس و معلمان ریشه دوانده است و به جای اینکه دانش‌آموز قوی و علاقه‌مند و مستعد به رشته‌های مهارتی را به سوی هنرستان‌ها سوق دهند، با والدین آنان همسو می‌شوند و به اجبار آنان را به مدارس متوسطه نظری که مشخص نیست، چه آینده شغلی در انتظارشان باشد، هدایت می‌کنند.

بنابراین یکی از راهکارهای اساسی اصلاح وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش در ایران، با توجه به تجربیات جهانی، تشکیل نهاد سیاست‌گذار واحد، تأسیس نهادهای رابط میان صنعت و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش، تولیدمحور کردن نظام آموزش فنی و حرفه‌ای و کار دانش، تفویض اختیارات تصمیم‌گیری به مسئولان محلی برای توجه به نیازهای محلی و منطقه‌ای (آمایش سرزمین و تطبیق برنامه‌های آموزشی و اجرایی با نیازها)، و برقراری نظام آموزش مبتنی بر شایستگی در آموزش فنی و حرفه‌ای است. با توجه به نتایج حاصل از این تحقیق پیشنهاد می‌شود که دست‌اندرکاران آموزش و پرورش توجه بیشتری به تدوین محتوای مناسب آموزش تولیدمحور داشته باشند و به پرورش نیروی انسانی متخصص در زمینه‌های آموزش‌های طرح تولیدی کردن و ارائه خدمات نیز اهتمام ورزند.

* پی‌نوشت‌ها

1. Zilich
2. Ravabade, I

برای مشاهده اصل مقاله به وبسایت مجلات رشد مراجعه کنید.

* منابع

۱. جلیلیان، سهیلا؛ مهرعلیزاده، یداله؛ مرعشی، سیدمنصور (۱۳۹۶). «بررسی میزان انطباق آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای آموزشی بخش صنایع در شهرستان خرمشهر». فصلنامه رهیافتی نو در مدیریت آموزشی. ۸ (۱).
۲. حسین‌زاده یوسفی، غلامحسین (۱۳۹۱). «آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش با رویکرد تخصصی‌گرایی نو». فصلنامه رشد آموزش فنی و حرفه‌ای. دوره هفتم، بهار.
۳. ختیر، حسین؛ مسلمی، ناهید؛ بهمنیار باروق، بیبا (۱۳۹۶). «اهتمامی نحوه تدوین استاندارد آموزش مهارت‌محور». دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی.
۴. دوستی، هومن؛ خراسانی، اباصت؛ محمدیگی، یزدان (۱۳۹۲). «رزایی اثربخشی آموزش‌های مهارت‌محور در بخش صنعت». فصلنامه آموزش مهندسی ایران. سال پانزدهم، شماره ۵۸.
۵. سلیمی، جمال (۱۳۹۳). «آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، نیروی انسانی و کارآفرینی (مطالعه موردی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای استان کردستان)». مهارت‌آموزی. شماره ۸.
۶. سپه‌پناه، مرجان؛ فرشادیان، محمدمسعود؛ ایمانی، احسان؛ ظاهری، حمید (۱۳۹۴). «بررسی وضعیت اشتغال مهارت دانش‌آموختگان سازمان فنی و حرفه‌ای در بخش صنعت، پس از اتمام دوره آموزشی (مطالعه موردی اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان کرمانشاه)». مهارت‌آموزی. شماره ۱۳.
۷. شاکری، محسن؛ برزگر بفرونی، کاظم؛ جمشیدی، محمدعلی (۱۳۹۸). «ارائه الگوی تناسب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار از دیدگاه صاحبان صنایع شهر یزد بر اساس نظریه داده‌بنیاد». نوآوری‌های آموزشی. سال هجدهم، شماره ۸۱.
8. Behroozi, M (2014). A Survey about the Function of Technical and Vocational Education: An Empirical Study in Bushehr City. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 143, 265 - 269.
9. Ibrahim, Ravabade, Brent Strong (2010). The relation between vocational education and employment in less developed countries. University of Jordan, Amman, Jordan.
10. Zilic, I (2018). General versus vocational education: Lessons from a quasi-experiment in Croatia. Economics of Education Review, 62, 1-1.